

Uchwała nr IX/142 z dnia 4 listopada 2020 roku Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie przyjęcia Kodeksu Etycznego Polskiego Związku Piłki Nożnej

Na podstawie art. 36 § 1 pkt 8) w związku z art. 11 §1 ust. 3 i 6 Statutu PZPN postanawia się, co następuje:

I. Przyjmuje się Kodeks Etyczny Polskiego Związku Piłki Nożnej w następującym brzmieniu:

DEFINICJE

Dla celów niniejszego Kodeksu podane poniżej terminy zostają zdefiniowane w następujący sposób:

FIFA	Międzynarodowa Federacja Związków Piłki Nożnej, Fédération Internationale de Football Association
UEFA	Europejska Unia Piłkarska, Union de Associations Européennes de Football
PZPN	krajowy związek piłkarski będący organizacją korporacyjną typu stowarzyszeniowego
WZPN	wojewódzki związek piłki nożnej (organizacja członkowska PZPN zarządzająca sprawami piłki nożnej na terenie województwa)
Piłkarz	zawodnik stale uprawiający piłkę nożną i zarejestrowany przez PZPN lub WZPN
Status zawodniczek	ilekroć w niniejszym Kodeksie jest mowa o zawodniku rozumie się również przez to odpowiednio zawodniczkę uprawiającą sport piłki nożnej, chyba że właściwe przepisy FIFA, UEFA i PZPN stanowią inaczej
Działacz piłkarski	członek władz, organów jurysdykcyjnych i doradczych PZPN, WZPN, lig zawodowych, klubów i innych organizacji członkowskich, sędzia, asystent sędziego, trener, instruktor, pracownik PZPN, WZPN i ich organizacji członkowskich, każda inna osoba odpowiedzialna za sprawy techniczne, medyczne lub administracyjne w PZPN, WZPN i w ich organizacjach członkowskich, a także każdy inny podmiot zobowiązany do przestrzegania Statutów PZPN i WZPN
Agent meczowy	osoba fizyczna lub prawna, posiadająca licencję FIFA, która pozwala jej organizować mecze piłkarskie, zgodnie z właściwym Regulaminem FIFA
Pośrednik Transakcyjny	osoba fizyczna lub prawna, która reprezentuje - odpłatnie lub nieodpłatnie – zawodników i/lub kluby w ramach negocjacji mających na celu zawarcie kontraktu piłkarskiego lub reprezentuje kluby w negocjacjach mających na celu zawarcie umowy transferowej
Podmioty Powiązane	osoby trzecie mające związki z podmiotami podlegającymi nin. Kodeksowi oraz Kodeksowi Etycznemu FIFA, które są uważane za osoby powiązane, jeśli spełniają jedno lub kilka następujących kryteriów, tj. gdy są: a) przedstawicielami lub pracownikami w.w. podmiotów, b) małżonkami lub ich partnerami życiowymi, c) osobami pozostającymi w tym samym gospodarstwie domowym,

- niezależnie od tego, czy istnieją relacje osobiste między osobą trzecią a podmiotem podlegającym regulacjom kodeksowym,
- d) innymi członkami rodziny, z którymi wskazany podmiot pozostaje w ścisłych relacjach,
 - e) osobą prawną, w tym spółką prawa handlowego lub każdą inną

instytucją powierniczą, jeżeli podmiot, do którego stosuje się regulacje kodeksowe lub osoba czerpiąca nienależną korzyść:

- (i) zajmuje stanowisko kierownicze w danej osobie prawnej, w tym spółce prawa handlowego lub instytucji powierniczej;
- (ii) bezpośrednio lub pośrednio kontroluje daną osobę prawną, w tym spółkę prawa handlowego lub instytucję powierniczą;
- (iii) jest beneficjentem osoby prawnej, spółki prawa handlowego lub instytucji powierniczej,
- (iv) świadczy usługi na rzecz takiej osoby prawnej, spółki prawa handlowego lub instytucji powierniczej, niezależnie od istnienia formalnego kontraktu.

Komisja Dyscyplinarna PZPN	organ jurysdykcyjny PZPN powołany do sprawowania w I instancji władzy dyscyplinarnej w sprawach deliktów dyscyplinarnych i etycznych na podstawie Regulaminu Dyscyplinarnego PZPN i Kodeksu Etycznego PZPN
Najwyższa Komisja Odwoławcza PZPN	organ jurysdykcyjny PZPN powołany do rozpoznawania spraw określonych w Regulaminie Dyscyplinarnym PZPN i Kodeksie Etycznym PZPN, a także odwołań od decyzji organów PZPN i skarg kasacyjnych od orzeczeń organów dyscyplinarnych wojewódzkich związków piłki nożnej
Rzecznik Etyki	organ powoływany w celu podejmowania wszelkich działań dozwolonych przez prawo w celu zapewnienia przestrzegania przez członków PZPN i osoby podporządkowane przepisom PZPN zasad i postanowień Kodeksu Etycznego PZPN.
Komisja ds. Fair Play	organ doradczy PZPN zajmujący się kwestiami związanymi z zapewnieniem integralności i uczciwości rozgrywek sportowych oraz promocją zasady fair play
Rzecznik Dyscyplinarny	organ powołany w celu prowadzenia postępowań wyjaśniających, składania i udzielania poparcia dla wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w sprawach przewinień dyscyplinarnych oraz odwołań od decyzji organów dyscyplinarnych PZPN wydanych odnośnie tych przewinień w związku z ich popełnieniem na wszystkich poziomach rozgrywek, w szczególności w zakresie korupcji, dopingu, niedozwolonych zakładów bukmacherskich oraz rażących przypadków rasizmu i chuligaństwa związanych z meczami piłki nożnej.

Rozdział 1 – Zakres zastosowania Kodeksu Etycznego PZPN

Art.1 - Zakres przedmiotowy zastosowania Kodeksu

1. Niniejszy Kodeks ma zastosowanie w szczególności do zachowań lub zaniechań podmiotów polskiego ruchu piłkarskiego, które podważają integralność rozgrywek piłkarskich, uczciwość, dobre imię oraz reputację piłki nożnej, w tym w szczególności do postępowania niemoralnego, nieetycznego oraz pozbawionego elementu legalności.

2. Postanowienia nin. Kodeksu dotyczą nieprawidłowego zachowania osób, o których mowa w ust.1, wiążącego się z ich aktywnością w piłce nożnej na płaszczyźnie krajowej i międzynarodowej bądź zaistniałego w sferze życia pozasportowego, ale w sposób rzutujący na ocenę postępowania danej osoby w środowisku piłkarskim.

Art.2 - Osoby podlegające postanowieniom Kodeksu

1. Niniejszy Kodeks ma zastosowanie do wszystkich członków Związku, zawodników, trenerów, instruktorów piłkarskich, innych osób wchodzących w skład kadry szkoleniowo-medycznej, sędziów, działaczy piłkarskich, pośredników transakcyjnych, agentów meczowych oraz innych osób działających w polskiej piłce nożnej, które podlegają postanowieniom nin. Kodeksu w dniu, w którym zostaje popełnione dane naruszenie.

2. Jeżeli naruszenie postanowień nin. Kodeksu wiąże się z działalnością organizacji członkowskiej PZPN, odpowiedzialność ponoszą osoby statutowo uprawnione do jej reprezentacji, o ile popełnione naruszenie nie wiąże się z działaniami konkretnej osoby występującej w jej imieniu.

Art.3 - Czasowy zakres stosowania Kodeksu

Niniejszy Kodeks ma zastosowanie do każdego zachowania powstałego po dniu przyjęcia postanowień nin. Kodeksu.

Art.4 - Organy właściwe, procedura postępowania w sprawach etycznych oraz rodzaje sankcji

1. Stosownie do postanowień Statutu PZPN organami dyscyplinarnymi właściwymi do orzekania w sprawach wynikających z Kodeksu Etycznego w stosunku do członków Związku i osób podporządkowanych przepisom PZPN są Komisja Dyscyplinarna i Najwyższa Komisja Odwoławcza.

2. Podmiotem uprawnionym do składania i popierania wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w sprawach przewinień wynikających z Kodeksu Etycznego PZPN oraz składania środków zaskarżenia od wydanych w nich orzeczeń jest Rzecznik Etyki PZPN.

3. Komisja Dyscyplinarna PZPN może wszcząć postępowanie w sprawach etycznych na wniosek Rzecznika Etyki, a także Komisji ds. Fair Play, Rzecznika Dyscyplinarnego, Rzecznika Ochrony Prawa Związkowego, jak również z urzędu.

4. Procedurę działania organów właściwych w sprawach etycznych oraz zasady prowadzenia postępowania w sprawach wynikających z regulacji Kodeksu Etycznego określa Regulamin Dyscyplinarny PZPN.

5. Za naruszenia zasad etycznych i norm etyczno-moralnych mogą być nakładane sankcje przewidziane stosownymi postanowieniami Regulaminu Dyscyplinarnego, a także ostrzeżenie lub nagana.

Rozdział 2 – Naczelne zasady etyczne obowiązujące w sporcie piłki nożnej

Art.5 - Prawo do uprawiania sportu piłki nożnej

1. Uprawianie sportu piłki nożnej jest prawem każdego człowieka. Każdy zawodnik musi mieć możliwość uprawiania futbolu bez jakiegokolwiek dyskryminacji i w duchu olimpizmu, co wymaga wzajemnego zrozumienia, przyjaźni, solidarności i fair play.
2. Olimpizm jest filozofią życia chwalcą i łączącą w zrównoważony sposób wszystkie podmioty ruchu sportowego, w tym ich jakość ciała, woli i umysłu. Wiąząc sport z kulturą i edukacją, olimpizm dąży do harmonijnego rozwoju człowieka i stworzenia mu takiego sposobu życia, który opiera się na radości z wysiłku, wychowawczych wartościach każdej dyscypliny sportu, odpowiedzialności społecznej oraz poszanowaniu uniwersalnych podstawowych zasad etycznych.

Art.6 - Pojęcie etyki piłkarskiej

1. Etyką piłkarską jest zespół norm i ocen moralnych, którym powinny kierować się w swoim postępowaniu wszystkie podmioty ruchu piłkarskiego w Polsce.
2. Etyka piłkarska jest kategorią normatywną utworzoną w oparciu o tradycje sportu antycznego i nowożytnego, idee olimpizmu i współczesnej piłki nożnej, a także przepisy i decyzje upoważnionych władz piłkarskich.
3. Etyka piłkarska odwołuje się do określonego katalogu zasad i reguł współczesnej kultury oraz sportu, takich jak fair play, uczciwość, sprawiedliwość, szacunek, życzliwość i koleżeństwo, rzetelność, wytrwałość, honor, godność i lojalność, kultura i gościnność, solidarność i wierność, odpowiedzialność oraz integralność rozgrywek sportowych.

Art.7 - Zasada fair play

1. Fair play jest podstawowym standardem etycznym, formułującym w pierwszym rzędzie postulat czystej, uczciwej rywalizacji sportowej, przebiegającej według ustalonych reguł gry. Będąc modelem pożądanego zachowania czy postawy na boisku lub poza nim, pozwala na utożsamianie czystej gry lub postępowania w sporcie piłki nożnej z przestrzeganiem obowiązujących w niej przepisów.
2. W praktycznym wymiarze fair play przejawia się w szczególności w:
 - dobrowolnym podporządkowaniu się obowiązującym w sporcie piłki nożnej przepisom,
 - pozostawieniu końcowego i częściowych rozstrzygnięć w trakcie rywalizacji sportowej wyłącznie umiejętnościom taktycznym oraz psychicznemu przygotowaniu sportowców, realizowanym przy przestrzeganiu reguł gry i uwzględnieniu wynikających w jej ramach przypadków sytuacyjnych,
 - świadomej rezygnacji z możliwości uzyskania nieuczciwego zwycięstwa, również w sytuacji, gdy jest ono niezauważalne dla przeciwnika i sędziego,
 - akceptowaniu bez dyskusji decyzji sędziego, choćby niekorzystnych dla zespołu lub zawodnika,
 - szacunku dla przeciwnika i okazywania go za pomocą takich gestów, jak niewyraźnianie niezadowolona z nieudanej akcji lub przegranej, podanie przeciwnikowi ręki po zakończonej rywalizacji,
 - przeciwstawianiu się grze faul, polegającej na wprowadzaniu do rywalizacji w piłce nożnej zachowania niezgodnego z prawidłami danej gry oraz szkodzącej szansom i pozycjom konkurenta (przeciwnika),

- niewykorzystywaniu w czasie gry przewag losowych i nieuwagi sędziów, talentów symulacyjnych i komedianckich, a także matactw pozaboiskowych.

Art.8 - Zasada uczciwości

1. Zasada uczciwości polega na przestrzeganiu w relacjach piłkarskich istniejących reguł postępowania, reguł gry i uznanych społecznie norm moralnych, nawet gdy inni tego nie widzą lub nie oczekują. Wyraża się ona w szczególności w przedkładaniu dobra i interesu piłki nożnej (oraz chroniących je ustalonych norm) nad korzyść osobistą oraz w dotrzymywaniu danego słowa, zwłaszcza przy realizacji zobowiązań umownych.

2. Działacze, sponsorzy i inne osoby sprawujące pieczę nad zespołami piłkarskimi nie mogą nigdy i pod żadnym pozorem żądać od zawodników i szkoleniowców zachowań niezgodnych z etyką sportową. Dotyczy to w szczególności stosowania środków dopingujących, udziału w zakładach bukmacherskich czy jakiegokolwiek wpływania na wyniki sportowe. Zawodnicy powinni solidarnie odmawiać poleceń lub życzeń, które godzą w ich honor i czystość reguł gry.

3. Jedną z form realizacji uczciwości w sporcie jest prawdomówność, która powinna cechować wszystkie osoby wypowiadające się publicznie co do przebiegu konkretnej rywalizacji sportowej.

4. Wymóg bezwzględnej, niepodatnej na matactwa i jakiegokolwiek przekupstwo uczciwości dotyczy także obserwatorów i delegatów meczowych, a także arbitrów piłkarskich, zobowiązanych do ferowania obiektywnych decyzji i dawania zawsze jednoznacznego przykładu zawodnikom i widzom.

Art.9 - Zasady sprawiedliwości i równości w sporcie

1. Sprawiedliwość oznacza uczciwe i bezstronne postępowanie wobec siebie i innych osób, realizowane według przyjętych w ruchu piłkarskim norm i zasad etycznych. Wymaga ona w szczególności zachowania równych szans i uprawnień w zakresie dostępu do wartości realizujących potrzeby poszczególnych grup środowiska piłkarskiego oraz okazywania szacunku i poszanowania tych praw ze strony innych osób.

2. Zasada sprawiedliwości oznacza również, iż osoba, która narusza przepisy regulaminu rywalizacji sportowej, powinna podlegać odpowiedniej i identycznej dla wszystkich karze, zaś ten, kto wykazuje skutecznie swą przewagę i sytuację we wszelkich zachowaniach i sytuacjach sportowych, powinien być nagrodzony uznaniem prawidłowo zdobytych goli, punktów i miejsc w rankingu.

3. W zakresie działania wszelkich organów orzekających Związku i jego organizacji członkowskich zasada sprawiedliwości wymaga bezstronnego i niezależnego postępowania oraz wydawania w pełni bezstronnych orzeczeń.

4. W zawodach sportowych spotykają się zawsze rywale, którzy jako jednostki i zespoły dysponują równoważną sytuacją prawną i sportową. Aby rywalizacja miała racjonalne uzasadnienie oraz była sprawiedliwa, wszystkich jej uczestników muszą obowiązywać równe prawa i obowiązki.

Art.10 - Zasada szacunku w sporcie piłki nożnej

1. Szacunek oznacza akceptację postawy i zachowań drugiego człowieka, jego właściwości, dokonań, dążeń i poglądów, realizowaną bez względu na ich zgodność z cechami własnymi osoby dokonującej oceny. Może ona zawierać elementy podziwu, respektu, afirmacji, poważania innej osoby, uznania jej określonych cech za cenne i wartościowe.

2. O szacunku dla rywala w trakcie rywalizacji piłkarskiej świadczą nie tylko gesty wynikające z oficjalnego ceremoniału (m.in. powitanie zespołów przed meczem i podziękowanie sobie za

wspólną grę po jej zakończeniu), ale również niepisane reguły kształtowane w trakcie gry sportowej, jak moralny obowiązek przeskoczenia leżącego bramkarza.

3. W kontekście zasady szacunku rywalizację sportową należy pojmować jako doskonalenie własnych umiejętności i cech osobowościowych z pomocą przeciwnika, którego należy szanować i któremu należy okazywać szacunek. Innymi słowy – wszelkie działania we współzawodnictwie sportowym mogą być dokonywane przy udziale przeciwnika, z którym się rywalizuje. W procesie szkolenia już od najmłodszych lat należy zawodnikom wpajać prawidłowość, „że przeciwnik to partner”, dzięki któremu można poprawić własne umiejętności w działaniu sportowym i odnieść nad nim zwycięstwo.

Art.11 - Zasada życzliwości

1. Pojęcie życzliwości oznacza przychylność, umiejętność postawienia się w sytuacji drugiego człowieka, przeniknięcia jego dążeń i pragnienia ich spełnienia, a także przyjęcie domniemania istnienia pozytywnych motywów w działaniach innych osób, jak również interpretację ich zachowań w sposób dla nich korzystny, dopóki zezwalają na to okoliczności faktyczne danego przypadku.

2. Życzliwość jest cechą szczególnie istotną dla budowania relacji międzyludzkich w sporcie piłki nożnej. Rzutuje ona na jakość współpracy pomiędzy różnymi podmiotami ruchu piłkarskiego, a także pozwala na zachowanie spokoju i rozwagi w sytuacjach skrajnego stresu i napięcia, jakie generują sytuacje pojawiające się w trakcie rywalizacji sportowej. Dotyczy to zarówno zachowań wobec partnerów z własnego zespołu, jak też przeciwników i sędziów.

3. Jakikolwiek błąd czy faul popełniony w czasie meczu piłkarskiego nie powinien powodować – przy życzliwym podejściu – sytuacji konfliktowych.

4. Zasada życzliwości odnosi się w szczególności do trenerów, instruktorów i nauczycieli, których powinien cechować obiektywizm w ocenie szans i poziomu rywalizacji sportowej zawodników, połączony z maksymalną życzliwością wobec podopiecznych, pozwalającą wykorzystywać wszystkie ich możliwości i szanse dla dobra reprezentowanych zespołów i samych sportowców. Od lekarzy, trenerów i pośredników transakcyjnych należy żądać bezwzględnego poszanowania zdrowia zawodników.

Art.12 - Zasady koleżeństwa i wzajemności

1. Koleżeństwo oznacza przyjazne zachowanie i sympatię okazywaną innym podmiotom środowiska piłkarskiego. Wyzwala ono większą energię i zdolność do szybszego osiągnięcia wyższego poziomu sportowego.

2. Realizacja idei koleżeństwa oznacza, iż każdy zawodnik może w przyszłości powiedzieć o partnerze z zespołu oraz rywalu, iż z nimi grało się dobrze. W takim przypadku pojawia się sportowa radość z występów na boisku, jak również rośnie siła drużyny oraz podwyższa się jakość gry w piłkę nożną.

3. Koleżeństwo nie może jednak przekroczyć dozwolonych granic etycznego zachowania, przekształcając się w pobłażanie złu, zamykanie oczu na oczywiste błędy, niedostatki lub wybryki podopiecznych lub kolegów.

4. Sportowcy winni być koleżeńscy poza stadionem i podczas rywalizacji, okazywać zaufanie partnerom, wzmacniając ich poczucie własnej wartości oraz przyczyniać się tym samym do zwiększenia siły i wartości własnego zespołu, pozostawiając zarazem wszelkie konflikty i zawiści poza sportem.

5. Zasada wzajemności oznacza, że każdy uczestnik zawodów sportowych zobowiązuje się przestrzegać przepisów i reguł w rywalizacji, oczekując zarazem, że przeciwnicy także będą prezentować podobną postawę.

Art.13 - Zasada rzetelności

1. Zasada rzetelności to pozytywna cecha charakteru osoby fizycznej lub przymiotu osoby prawnej świadcząca o precyzyjności, dokładności i poprawności realizowanych zadań oraz przyjętych na siebie obowiązków.
2. Wartość każdej gry piłkarskiej zależy od rzetelnej pracy zawodników i zespołów podczas meczów, jak również od wcześniejszego, zazwyczaj wieloletniego procesu szkolenia i wysiłku na treningach oraz sportowego trybu życia. Zawodnicy powinni postępować w myśl zasady „Citius, Altius, Fortius” (szybciej - dalej - mocniej) świadomie dążąc do rozwoju doskonałości fizycznej, ruchowej i psychicznej.
3. Zawodnicy uprawiający sport piłki nożnej powinni przy tym kierować się zasadą właściwej proporcji, nie traktując futbolu ani zdecydowanie wyżej od ważnych spraw życia codziennego, indywidualnych i społecznych, ani też niżej, degradując go do poziomu prostych czynności ruchowych, niedozwolonych praktyk transferowych czy innych, nie uwzględniających godności ludzkiej.
4. Rzetelności, pilności i samodyscypliny powinni zawodników uczyć przede wszystkim trenerzy i instruktorzy, od których trzeba wymagać solidnego, stale unowocześnianego warsztatu szkoleniowego, umiejętności utrzymania atmosfery współpracy w zespole, a także zdolności do pobudzania ambicji i woli walki oraz ciągłego doskonalenia techniki i taktyki.
5. Zasada rzetelności wymaga, aby trenerzy wpajali i egzekwowali zachowania zgodne z duchem sportu, natomiast odsuwali od rywalizacji sportowej osoby, które nie rozumieją sensu walki sportowej i notorycznie sprzeniewierzają się jej wartościom.
6. Rzetelnego wypełniania podjętych obowiązków należy także wymagać od sędziów, których nieudolność, nieuwaga i brak dobrej woli może zniweczyć trud piłkarzy, podważając sens ich pracy oraz kreowania boiskowych zdarzeń.

Art.14 - Zasada wytrwałości

1. Każdy zawodnik uprawiający sport piłki nożnej powinien konsekwentnie dążyć do realizacji zamierzonego celu. Wytrwałe dążenie do jego osiągnięcia przez piłkarza możliwe jest jedynie przez stałe podnoszenie umiejętności technicznych i taktycznych, pozwalające na osiąganie coraz lepszych wyników sportowych i występowanie w coraz wyższych klasach rozgrywkowych.
2. Całkowitym zaprzeczeniem cechy wytrwałości jest niedozwolone sięganie przez sportowców po zabronione substancje farmakologiczne lub metody uznane za dopingowe, których użycie jest karane z całą surowością na podstawie norm prawa powszechnego i sportowego.
3. Wytrwałe i konsekwentne dążenie do osiągnięcia zamierzonego celu powinno również cechować trenerów i działaczy sportowych. Powinni oni wykazywać się pasją i niezłomnością w procesie budowania klubu i zespołu sportowego oraz przy pokonywaniu pojawiających się trudności w ramach przyjętych norm prawnych i moralnych.

Art.15 - Zasada zachowania poczucia godności i honoru

1. Godność człowieka to poczucie własnej wartości i szacunek dla samego siebie, co wyraża się w pragnieniu posiadania także szacunku ze strony innych osób z uwagi na swoje walory duchowe, moralne i zasługi społeczne. W środowisku piłkarskim niedopuszczalna jest jakakolwiek dyskryminacja rasowa, wyznaniowa czy narodowościowa. Każdy podmiot ruchu piłkarskiego powinien dbać zarówno o swoją pełną podmiotowość i godność osobistą, jak również żądać jej respektowania wobec innych osób, w szczególności kolegów z drużyny piłkarskiej.

2. Osobista postawa godnościowa winna się łączyć z dbałością o honor zawodnika i lojalnością wobec reprezentowanych barw narodowych, lokalnych i klubowych. Należy pamiętać o realizacji wartości, tworzonych przez tradycję i szanowanych przez kibiców.

3. Honor to postawa, dla której charakterystyczne jest połączenie silnego poczucia własnej wartości z wiarą w wyznawane zasady moralne, społeczne czy środowiskowe. Posiadanie honoru pozwala wygrywać po rycersku, bez chępliwości i zarozumiałstwa. Trzeba się również nauczyć przegrywać z honorem, bez poczucia krzywdy i żądzy pozasportowej zemsty.

Art.16 - Zasada solidarności

Zarówno zawodnicy, jak i trenerzy muszą zachowywać środowiskową solidarność, nie godząc się nigdy na zdobywanie awansów i realizację kariery sportowej kosztem swoich kolegów z zespołu czy znajdujących się na ławce rezerwowej.

Art.17 - Zasada odpowiedzialności

1. Odpowiedzialność jest obowiązkiem moralnym lub prawnym, zgodnie z którym każdy człowiek odpowiada za swoje słowa i czyny oraz ponosi za nie określone konsekwencje. Moralna odpowiedzialność w sporcie wynika z powszechnie uznawanych norm i wartości, które zostały przyjęte w określonym środowisku, na przykład trenerzy ponoszą taką odpowiedzialność za wychowanie pozostających pod ich pieczęcią zawodników. Natomiast odpowiedzialność prawna oznacza obowiązek ponoszenia określonych konsekwencji za zachowania i czyny swoje albo innych osób, na mocy odpowiednich przepisów prawa.

2. W strukturze sportu piłkarskiego wszystkie podmioty ponoszą pełną odpowiedzialność za swoje słowa i czyny w sferach swojego działania. Zawodnicy odpowiadają za uczciwe i profesjonalne podejście do gry oraz postępowanie zgodne z przepisami i zasadami etyki piłkarskiej. Trenerzy - za sprawne i profesjonalne przygotowanie zawodników oraz umiejętne kierowanie zespołami w trakcie spotkań. Sędziowie – za uczciwe prowadzenie meczów i wydawanie sprawiedliwych decyzji oraz przeciwdziałanie próbom ustawiania meczy piłkarskich. Lekarze i osoby z kadry medycznej – za fachową i wszechstronną pomoc, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia piłkarzy. Sponsorzy i działacze klubowi - za stwarzanie warunków do funkcjonowania racjonalnej polityki finansowej klubu oraz za prawidłową organizację imprez masowych. Widzowie - za kulturalny i obiektywny doping oraz stwarzanie przyjaznej i sportowej atmosfery na stadionie piłkarskim.

3. Działacze PZPN, innych związków piłkarskich oraz klubów odpowiedzialni są za stworzenie moralnie jednoznacznego systemu działania polskiej piłki oraz za bezkompromisowe przeciwdziałanie wszystkim patologiom pojawiającym się w sporcie piłki nożnej.

4. Wszystkie osoby, do których stosują się postanowienia nin. Kodeksu muszą mieć świadomość ważności realizowanych przez nich funkcji w piłce nożnej oraz wynikających z nich obowiązków i odpowiedzialności.

Art.18 - Zasada bezwzględnej przestrzegania norm

1. Osoby, które podlegają postanowieniom nin. Kodeksu zobowiązane są przestrzegać właściwego dla nich prawa powszechnego i piłkarskiego, w tym regulacji FIFA, UEFA i PZPN.

2. Podmioty, w stosunku do których mają zastosowanie regulacje nin. Kodeksu muszą swoim postępowaniem przedstawiać dowód istotnej troski o zachowanie postawy etycznej. Muszą one postępować z godnością oraz działać z pełną wiarygodnością i uczciwością.

3. Osoby, które podlegają postanowieniom nin. Kodeksu nie mogą w żaden sposób nadużywać swojej funkcji wypełnianej w piłce nożnej, w szczególności dla realizacji prywatnych celów oraz wykorzystywania jej dla osiągnięcia korzyści majątkowych.

4. Zawodnik, który w ferworze rywalizacji sportowej naruszy istniejące reguły gry, powinien z pokorą zrealizować orzeczoną wobec niego karę dyscyplinarną lub regulaminową. Z aktywności boiskowej należy eliminować jakiegokolwiek faule taktyczne, jako niezgodne z duchem sportu, który nie dopuszcza relatywizmu etycznego, typu „cel uświęca środki”.

Art.19 - Zasada integralności rozgrywek piłkarskich

1. Zasada integralności rozgrywek piłkarskich w znaczeniu obiektywnym zakłada dążenie do zabezpieczenia przebiegu zawodów i rywalizacji w zaplanowanym zakresie, co w razie zaistnienia nieprzewidzianych zdarzeń, uniemożliwiających ich przeprowadzenie (np. gwałtowna ulewa, inne nadzwyczajne zdarzenia atmosferyczne czy epidemia) wymaga ich dokończenia, powtórzenia, unieważnienia lub w skrajnym przypadku zakończenia.

2. Zasada integralności piłkarskich w znaczeniu subiektywnym wiąże się z zachowaniem w sporcie piłki nożnej takich podstawowych pojęć, jak lojalność, prawość, szlachetność, uczciwość czy też zgodność z rzeczywistością i zasadą fair play. Dokonana w postępowaniu wewnątrzwiązkowym ocena wadliwego zachowania podmiotu ruchu piłkarskiego, naruszającego powyższe reguły nie może prowadzić do przekreślenia bytu i ważności przeprowadzonej rywalizacji sportowej, ale skutkować odpowiedzialnością dyscyplinarną obwinionej osoby. Wiąże się to z postulatem, aby wynik końcowej rywalizacji sportowej w danym meczu lub sezonie piłkarskim odpowiadał rezultatom osiągniętym w uczciwy sposób przez zespół piłkarski i poszczególnych piłkarzy.

Art.20 - Zasada bezstronności sędziowskiej

Każdy, kto podejmuje się trudnych obowiązków sędziego w zawodach sportowych, musi być arbitrem nieprzekupnym, bezwzględnie sprawiedliwym, pozbawionym jakiegokolwiek stronniczości, a przy tym powinien dokładać zawsze starań, by sprostać współczesnym kanonom szybkiej gry i obiektywizmu ocen wobec wszystkich sytuacji w trakcie rywalizacji sportowej.

Art.21 - Zasada medialnej współodpowiedzialności etyczno-edukacyjnej

Każda osoba, podlegająca niniejszemu Kodeksowi, w kontaktach z dziennikarzami winna dołożyć starań, aby przekazywana przez nią informacja spełniała reguły etycznej poprawności, walcząc z wszelkimi przejawami zła na boiskach i wokół nich, pamiętając o promowaniu szlachetnego współzawodnictwa, czystości reguł i obiektywizmu oraz o mocy informacji, przekazywanych za pośrednictwem mediów.

Art.22 - Zasada kulturalnego dopingu

W myśl postanowień nin. Kodeksu powinni postępować także kibice: gorąco wspomagać własnych zawodników (drużynę), przy uznaniu klasy przeciwnika, życzyć zwycięstwa swoim piłkarzom, a także uczciwie gratulować sukcesu lepszemu rywalowi. W żadnym przypadku nie można tolerować kibicowskich zachowań w postaci obelg, szyderstw czy gróźb. Ze stadionów piłkarskich powinny zniknąć szowinizm, agresja i wszelkie akty przemocy wymierzone w idee sportu piłki nożnej.

Rozdział 3 – Postanowienia szczegółowe

Art.23 - Zasada zachowania neutralności

W swoich relacjach z władzami państwowymi, organizacjami narodowymi oraz międzynarodowymi, stowarzyszeniami i innymi ugrupowaniami, osoby do których stosuje się postanowienia nin. Kodeksu powinny, oprócz przestrzegania ogólnych zasad z niego wynikających, pozostawać neutralne politycznie zgodnie z zasadami i celami FIFA, UEFA, PZPN, lig i klubów oraz działać zgodnie z pełnioną przez daną osobę funkcją oraz na rzecz integralności sportu piłki nożnej.

Art.24 - Zasada zachowania lojalności

1. Lojalność jest postawą charakteryzującą się przestrzeganiem przepisów i regulaminów piłkarskich, dochowaniem wierności podstawowym wartościom obowiązującym w sporcie piłki nożnej, a także akceptowaniem decyzji podejmowanych przez władze piłkarskie.

2. Osoby, do których stosuje się postanowienia nin. Kodeksu muszą swoim postępowaniem przedstawiać dowód swojej lojalności wobec FIFA, UEFA i PZPN - jako krajowej federacji piłkarskiej, jego organizacji członkowskich i lig piłkarskich.

Art.25 - Zasada zachowania poufności

1. W zależności od realizowanej funkcji, osoby, do których stosuje się postanowienia nin. Kodeksu są zobowiązane do zachowania w pełni zasady poufności, w szczególności w odniesieniu do każdej przekazanej im informacji poufnej lub tajnej, która została im powierzona służbowo lub korporacyjnie jako wyraz szczególnej lojalności, pod warunkiem oczywiście, że dana informacja nie jest sprzeczna z regulacjami prawa powszechnego lub piłkarskiego.

2. Obowiązek zachowania poufności nie wygasa z momentem zakończenia jakiegokolwiek relacji, na podstawie której dana osoba podlega nin. Kodeksowi.

Art.26 - Obowiązek sygnalizacji

Osoby podlegające nin. Kodeksowi, które uzyskały informację na temat naruszenia jego postanowień mają obowiązek pisemnej sygnalizacji tego faktu do Rzecznika Etyki, Rzecznika Dyscyplinarnego lub Rzecznika Ochrony Prawa Związkowego.

Art.27 - Obowiązek współpracy

1. Osoby, do których stosują się postanowienia nin. Kodeksu muszą całkowicie współpracować i pomagać, w dobrej wierze i w każdej chwili Rzecznikowi PZPN, prowadzącemu daną sprawę. niezależnie od tego, czy występują w sprawie w charakterze strony, świadka lub w jakiegokolwiek innej roli. Wymaga to pełnego dostosowania się do wniosków i żądań wskazanego Rzecznika PZPN lub Komisji Dyscyplinarnej PZPN, w szczególności w zakresie wyjaśniania faktów, przedstawienia pisemnych lub ustnych zeznań, przedłożenia informacji, dokumentów lub innych materiałów, a także ujawnienia szczegółowych informacji dotyczących dochodów i finansów, jeśli dany Rzecznik PZPN uzna to za konieczne.

2. Osoby, które podlegają postanowieniom niniejszego Kodeksu, są zobowiązane współpracować z Rzecznikiem PZPN prowadzącym konkretną sprawę, niezależnie od tego, czy występują w charakterze strony, świadka lub w innej roli, a przy tym traktować dostarczone informacje oraz swoje zaangażowanie w sprawę jako ściśle poufne, chyba że zostaną pouczone inaczej przez wskazanego Rzecznika PZPN.

3. Osoby, do których stosują się postanowienia nin. Kodeksu, zobowiązują się powstrzymać się od prowadzenia jakichkolwiek działań – rzeczywistych lub pozornych – mających na celu utrudnienie, uchylanie się, zapobieganie lub przeszkadzanie w jakikolwiek inny sposób prowadzonej lub mającej być prowadzoną procedurze przez Rzeczników PZPN lub Komisję Dyscyplinarną PZPN.

4. W związku z jakimkolwiek prowadzonym lub potencjalnie prowadzonym postępowaniem przed Rzecznikami PZPN lub Komisją Dyscyplinarną PZPN, osoby podlegające nin. Kodeksowi nie powinny: zatajać żadnego istotnego faktu, składać fałszywych lub wprowadzających w błąd oświadczeń lub zeznań względnie przedstawiać jakiegokolwiek niepełne, fałszywe lub wprowadzające w błąd informacje lub inne materiały.

5. Osoby podlegające nin. Kodeksowi nie powinny nikogo nękać, zastraszać, grozić, na nikim się mścić - lub grozić jakąkolwiek inną represją – z jakiegokolwiek powodu związanego z pomocą lub potencjalną pomocą udzielaną przez wskazany podmiot Rzecznikowi PZPN prowadzącemu daną sprawę lub Komisji Dyscyplinarnej PZPN.

Art.28 - Konflikt interesów

1. Osoby, do których stosuje się postanowienia nin. Kodeksu muszą powstrzymać się przy wykonywaniu swoich funkcji (w szczególności w zakresie przygotowania lub udziału w podejmowaniu decyzji) sytuacji, w których istniejący lub potencjalny konflikt interesów może mieć wpływ na realizację ich funkcji.

2. Konflikt interesów powstaje, gdy osoby podlegające nin. Kodeksowi mają lub mogą mieć interesy inne niż interesy mogące wpływać na ich zdolność do prawidłowego wykonywania ich podstawowych obowiązków w sporcie piłki nożnej w sposób celowy, niezależny i integralny (uczciwy). Inne interesy obejmują m.in. uzyskanie wszelkich możliwych korzyści - nie konwenujących z powyższymi obowiązkami - przez jakąkolwiek osobę, do której stosuje się postanowienia Kodeksu lub przez podmioty powiązane, zgodnie z definicją zawartą w nin. Kodeksie.

3. Zanim osoby podlegające nin. Kodeksowi zostaną wybrane, nominowane lub zatrudnione, powinny wyjawić wszystkie relacje lub interesy, które mogą doprowadzić do powstania konfliktu interesów w kontekście pełnienia przez nich nowych funkcji.

4. Osoby, do których stosuje się postanowienia nin. Kodeksu nie mogą wykonywać swoich obowiązków (w szczególności przez przygotowanie lub uczestnictwo w podejmowaniu decyzji) w sytuacjach, w których istnieje ryzyko, że konflikt interesów może wpływać na realizację ich funkcji w polskiej piłce nożnej. W takim przypadku, konflikt interesów musi być natychmiast ujawniony i zgłoszony organizacji, na rzecz której osoba podlegająca Kodeksowi świadczy swoje funkcje.

Art.29 - Dyskryminacja i zniesławienie

1. Osoby, do których stosuje się postanowienia nin. Kodeksu nie mogą w żadnym przypadku naruszać godności lub integralności kraju, jednostki lub grupy osób poprzez pogardliwe, dyskryminujące lub oszczercze słowa lub jakiegokolwiek działania - w szczególności podejmowane - ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne, narodowe lub społeczne, płeć, język, religię, poglądy polityczne lub jakiegokolwiek inne opinie, majątek, urodzenie, orientację seksualną lub jakiegokolwiek inny powód.

2. Jest zabronione, aby osoby, co do których stosują się postanowienia niniejszego Kodeksu składały jakiegokolwiek oświadczenia zniesławiające wobec PZPN, UEFA i FIFA i /lub jakiegokolwiek innej osoby podlegającej nin. Kodeksowi w kontekście wydarzeń dotyczących sportu piłki nożnej.

Art.30 - Ochrona integralności fizycznej i psychicznej

1. Osoby podlegające nin. Kodeksowi powinny chronić, szanować i przestrzegać integralność i godność osobistą innych osób. Szczególnej ochronie podlegają dzieci i młodzież uprawiające sport piłki nożnej.

2. Osoby, do których stosują się postanowienia nin. Kodeksu nie mogą używać obraźliwych gestów i słów w celu znieważania innych osób w jakiegokolwiek sposób, ani nakłaniać innych do nienawiści lub przemocy.

3. Dręczenie jest zabronione. Przez dręczenie należy rozumieć systematyczne, wrogie i wielokrotne działania przez dłuższy okres czasu mające na celu odizolowanie lub wykluczenie danej osoby w drodze ostracyzmu lub umniejszenie godności danej osoby.

3. Molestowanie seksualne jest zabronione.

4. Groźby, obietnice korzyści i wymuszenia są szczególnie zabronione.

Art. 30. – Zasady odpowiedzialności

Zasady odpowiedzialności za naruszenie zasad etycznych, w tym w szczególności zasad określonych postanowieniami niniejszego Kodeksu Etycznego określa Regulamin Dyscyplinary PZPN.

II. Niniejszy Kodeks został przyjęty przez Zarząd PZPN w dniu 4 listopada 2020 roku.

III. Kodeks Etyczny PZPN wchodzi w życie z dniem jego uchwalenia.

Prezes PZPN Zbigniew Boniek

